

Creació de la Biblioteca Nacional de España, inici de l'espoli documental

Autor: Marc Pons

Data de publicació: 03-01-2017

En Marc Pons ens recorda que bona part de la Biblioteca Nacional d'Espanya prové de fons espoliats a la Guerra de Successió.

Tal dia com avui [29 de desembre del 2016], fa 305 anys, Felip V -el primer Borbó espanyol- aprovava el pla de creació de la Biblioteca Nacional de España, amb la missió de “renovar la erudición històrica y sacar al aire las verdaderas raíces de la nación y de la monarquía españolas”. Inicialment es va situar en una edificació que unia la Casa de la Moneda i el Real Alcázar -la residència de la cort- amb el convent de la Encarnación -el de les filles de l'oligarquia latifundista castellana-. Els primers fons procedien de col·leccions privades de la monarquia: els fons privats dels darrers Habsburg i un lot de 6.000 volums que el Borbó va fer portar de França.

A finals del 1711 la Guerra de Successió ja estava decidida. El pretendent Habsburg ja havia estat coronat emperador del Sacre Imperi i havia renunciat a les seves aspiracions hispàniques. L'aliança internacional per la seva causa s'havia dissolt. Catalunya restava sola. I el País Valencià i Aragó ja estaven ocupats militarment i annexionats al sistema polític i jurídic castellà. El 1712 va arribar a la Biblioteca la segona gran remesa de fons -més de 20.000 llibres i manuscrits- formada per col·leccions espoliades a les institucions valencianes i aragoneses, i als prohoms d'aquests territoris que havien donat suport a la causa austriacista.

Després de la derrota de 1714-1715, Macanaz -un dels ideòlegs de la Biblioteca- que ja era jutge de confiscacions al País Valencià, va projectar la seva allargada ombra -la mà caldria dir- sobre el Principat de Catalunya i les Illes. Entre 1712 i 1717 es va produir un espoli gegantí de fons bibliogràfics catalans, valencians i mallorquins que perseguia la decapitació cultural del país. Una mesura que va tenir, també, un fort impacte sobre la producció cultural. València -cap i casal- que havia estat -durant les centúries del 1500 i del 1600- la capital hispànica de la producció i de l'edició, va quedar reduïda a la categoria cultural d'una simple plaça de províncies.

http://www.elnacional.cat/ca/efemerides/efemeride-creacio-biblioteca-nacional-espanya_128676_102.html